

PORADCA s. r. o.
www.poradca.sk
abos@poradca.sk

ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA PODNIKATEĽOV (JÚ, PÚ) bez chýb, pŕkút a penále

časové rozlíšenie · inventúra

tvorba rezerv · kurzové rozdiely

výročná správa · peňaŕný denník

odloŕená daň z príjmov

opravné položky · zásoby

2020

Účtovná závierka v PÚ pre podnikateľov k 31. decembru 2020

Ing. Ivana Hudecová

Úvod

Každá účtovná jednotka, ktorá vedie účtovníctvo, je povinná zostaviť účtovnú závierku. Táto povinnosť jej vyplýva z § 6 ods. 4 a 5 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení n. p. (ďalej len „zákon o účtovníctve“), podľa ktorého je účtovná jednotka povinná zostavovať riadnu, mimoriadnu, priebežnú alebo konsolidovanú účtovnú závierku, ktorá sa zostavuje za skupinu účtovných jednotiek (konsolidovaný celok).

Do skupiny účtovných jednotiek patrí materská účtovná jednotka a všetky jej dcérske účtovné jednotky. Priebežná účtovná závierka sa zostavuje v prípade konkurzu alebo likvidácie účtovnej jednotky. To, či sa bude účtovná závierka zostavovať k 31. 12. kalendárneho roka alebo k inému dátumu, závisí od skutočností, či účtovná jednotka má účtovné obdobie kalendárny rok, alebo nie. Ak má účtovné obdobie kalendárny rok, zostavovať bude účtovnú závierku k 31. 12. kalendárneho roka. Ak má účtovné obdobie hospodársky rok, teda iné obdobie po sebe idúcich 12 kalendárnych mesiacov ako kalendárny rok, zostavovať bude účtovnú závierku k inému dňu, než k 31. 12., napr. k 30. 6.

Bez ohľadu na dátum, ku ktorému bude účtovná jednotka zostavovať účtovnú závierku, môže pri jej zostavovaní postupovať podľa tohto príspevku, aj keď je zameraný na zostavenie účtovnej závierky k 31. 12. kalendárneho roka, pretože pri zostavovaní účtovnej závierky za hospodársky rok platia rovnaké princípy a pravidlá.

Individuálna účtovná závierka a konsolidovaná účtovná závierka

V zákone o účtovníctve sa stretávame s pojmom **individuálna účtovná závierka** a **konsolidovaná účtovná závierka**. **Individuálna účtovná závierka je účtovná závierka zostavená za každú účtovnú jednotku samostatne. Konsolidovaná účtovná závierka sa zostavuje za skupinu účtovných jednotiek ako za jeden ekonomický celok** (tzv. fikcia ekonomickej jednotky). Konsolidovanú účtovnú závierku zvyčajne zostavuje materská účtovná jednotka za seba a za všetky svoje dcérske účtovné jednotky.

Z individuálnych účtovných závierok zostaví jednu účtovnú závierku (údaje z účtovných závierok nasčíta do jednej účtovnej závierky).

	VYDAVATEĽSTVO PORADCA radí, rieši problémy vydáva publikácie	Práce a Mzdy bez chýb, pokút a penále	PORADCA		ZÁKONY po novelách úplné znenie
		DUO bez chýb, pokút a penále	100 OTÁZOK ODPOVEDÍ		1000 riešení
					AKTUALIZÁCIE úplné znenia zákonov po posledných novelách

Účtovná závierka je spracovaná v členení:

I. Povinnosť zostavenia účtovnej závierky

1. Podľa medzinárodných účtovných noriem.
2. Podľa slovenských účtovných noriem.

II. Slovenské právne predpisy upravujúce účtovníctvo a účtovnú závierku za rok 2020

1. Právne predpisy upravujúce účtovníctvo a účtovnú závierku v roku 2020.
2. Zmeny v právnych predpisoch upravujúcich účtovníctvo a účtovnú závierku v roku 2020.

III. Činnosti pred zostavením účtovnej závierky

1. Inventúra a inventarizácia.
2. Kontrola bilančnej kontinuity.
3. Zúčtovanie výsledku hospodárenia za predchádzajúce účtovné obdobie.
4. Doučtovanie účtovných prípadov bežného roka, ktoré musia byť zaúčtované z dôvodu účtovnej závierky.

IV. Definície účtovných prípadov ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka

IV.A. Závierkové účtovné prípady

1. Účtovanie o časovom rozlíšení v zmysle § 5 postupov účtovania.
2. Účtovanie o inventarizačných rozdieloch v zmysle § 11 a § 21 ods. 2 postupov účtovania.
3. Účtovanie o zmene reálnej hodnoty cenných papierov a podielov v zmysle § 14 postupov účtovania.
4. Tvorba opravných položiek v zmysle § 18 postupov účtovania.
5. Zaúčtovanie zvýšenia alebo zníženia záväzkov v zmysle § 18 ods. 15 postupov účtovania.
6. Tvorba rezerv v zmysle § 19 postupov účtovania.
7. Zaúčtovanie kurzových rozdielov v zmysle § 24 ods. 4 postupov účtovania.
8. Účtovanie pohľadávky, ak nie je vystavený účtovný doklad pre dlžníka v zmysle § 48 ods. 3 postupov účtovania.

9. Účtovanie o nevyfakturovaných dodávkach v zmysle § 50 ods. 6 postupov účtovania.

IV.B. Upravujúce závierkové účtovné prípady

1. v zmysle § 18 ods. 9 postupov účtovania – úprava alebo tvorba opravných položiek,
2. v zmysle § 19 ods. 6 postupov účtovania – úprava alebo tvorba rezerv,
3. v zmysle § 48 ods. 3 postupov účtovania – úprava alebo zaúčtovanie pohľadávok bez účtovného dokladu,
4. v zmysle § 50 ods. 6 postupov účtovania – úprava alebo zaúčtovanie nevyfakturovaných dodávok.

V. Zistenie výsledku hospodárenia v účtovníctve pred zdanením, výpočet dane z príjmov a jej zaúčtovanie, zistenie výsledku hospodárenia po zdanení a uzavretie účtovných kníh

1. Vyčíslenie výsledku hospodárenia bežného účtovného obdobia.
2. Odložená daň z príjmov.
3. Splatná daň z príjmov.
4. Uzatvorenie účtovných kníh.

VI. Zostavenie riadnej individuálnej účtovnej závierky

1. Definícia účtovnej závierky a jej súčasti.
2. Lehota na zostavenie účtovnej závierky.
3. Druhy účtovných závierok.

VII. Účtovná závierka mikro účtovnej jednotky

VIII. Účtovná závierka malej účtovnej jednotky

IX. Účtovná závierka veľkej účtovnej jednotky

X. Činnosti po zostavení účtovnej závierky

1. Overovanie účtovnej závierky audиторom.
2. Výročná správa.
3. Opravy chýb minulých účtovných období.
4. Znovuotvorenie uzavretých účtovných kníh.

XI. Register účtovných závierok

ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA 2020

I. POVINNOSŤ ZOSTAVOVANIA ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY

Zákon o účtovníctve vo vzťahu k povinnosti zostavovania účtovnej závierky delí účtovné jednotky na dve skupiny:

1. účtovné jednotky, ktoré zostavujú účtovnú závierku podľa medzinárodných účtovných noriem,
2. účtovné jednotky, ktoré zostavujú účtovnú závierku podľa slovenských účtovných noriem.

1. Účtovné jednotky, ktoré zostavujú účtovnú závierku podľa medzinárodných účtovných noriem

V § 17a zákona o účtovníctve sú uvedené účtovné jednotky, ktoré **povinne** zostavujú účtovnú závierku podľa medzinárodných účtovných štandardov finančného výkazníctva, alebo sa rozhodli zostaviť účtovnú závierku podľa medzinárodných účtovných štandardov **dobrovoľne**.

Účtovné jednotky, ktoré sú povinné zostaviť účtovnú závierku podľa medzinárodných účtovných štandardov finančného výkazníctva (IAS/IFRS)

■ **Banky, poisťovne, zaistovne, správcovské spoločnosti**

Povinnosť zostaviť individuálnu účtovnú závierku podľa medzinárodných účtovných štandardov finančného výkazníctva majú účtovné jednotky, ktoré sú uvedené v § 17a ods. 1 zákona o účtovníctve. Ide o slovenské účtovné jednotky, ktorými sú banky, poisťovne, zaistovne, správcovské spoločnosti a o zahraničné pobočky bánk, správcovských spoločností, poisťovní a zaistovní. Povinnosť zostavovať individuálnu účtovnú závierku podľa medzinárodných štandardov finančného výkazníctva majú aj Železnice SR.

■ **Veľké účtovné jednotky (obchodné spoločnosti)**

V § 17a ods. 2 zákona o účtovníctve sú definované **veľké obchodné spoločnosti**, ktoré ak najmenej **dve po sebe idúce účtovné obdobia** spĺňa aspoň **dve z nasledujúcich kritérií**, musia individuálnu účtovnú závierku zostaviť podľa medzinárodných účtovných štandardov finančného výkazníctva. Prvým

kritériom je, že celková suma majetku musí byť vyššia ako 170 000 000 €, pričom **sumou majetku** sa rozumie suma zistená zo súvahy v ocenení **neupravenom** o položky podľa § 26 ods. 3, t. j. o oprávky a opravné položky, teda **ide o sumu majetku „brutto“**. Druhým kritériom je **čistý obrat**, ktorý musí byť vyšší ako 170 000 000 € a tretím kritériom je **priemerný prepočítaný počet zamestnancov** v jednotlivom účtovnom období vyšší ako 2 000.

Do čistého obratu sa zahŕňajú výnosy dosahované z predaja výrobkov, tovarov a služieb po odpočítaní zliav (účty 601, 602, 604, 606, 607). Napr. ak účtovná jednotka poskytuje služby, ktoré účtuje na účte 602 – Tržby z predaja služieb, do čistého obratu tejto účtovnej jednotky sa započíta len hodnota zaúčtovaná na tomto účte. Ak táto účtovná jednotka predá majetok, ktorý sa účtuje na účte 641 – Tržby z predaja dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku, do čistého obratu sa táto hodnota nezapočíta.

Do čistého obratu sa zahŕňajú aj iné výnosy po odpočítaní zliav tej účtovnej jednotky, ktorej predmetom činnosti je dosahovanie iných výnosov, ako sú výnosy z predaja výrobkov, tovarov a služieb. Napr. ide o účtovné jednotky, ktoré dosahujú výnosy v rámci poskytovania služieb v oblasti finančného prenájmu, ktoré sa účtujú podľa § 30a ods. 3 postupov účtovania na účte 662-Úroky. Potom do čistého obratu týchto účtovných jednotiek bude vstupovať hodnota zaúčtovaná na tomto účte.

Priemerný prepočítaný počet zamestnancov – zákon o účtovníctve tento pojem nedefinuje, ale ide o objektívny ukazovateľ vychádzajúci zo štatistických metód, ktorý je používaný bežne v personálnej agende.

Neprehliadnite!

Čistý obrat, ktorý je v zákone o účtovníctve zadefinovaný v § 2 ods. 15 sa použije pre všetky ustanovenia zákona o účtovníctve, t. j. aj pri overovaní účtovnej závierky audítorom, pri zostavení konsolidovanej účtovnej závierky a účtovnej závierky zostavovanej podľa medzinárodných účtovných štandardov.

Účtovné jednotky, ktoré môžu zostavovať účtovnú závierku podľa IAS/IFRS

V § 17a ods. 3 zákona o účtovníctve sú uvedené úč-

tovné jednotky, ktoré sa môžu rozhodnúť, že individuálnu účtovnú závierku budú zostavovať podľa medzinárodných účtovných štandardov finančného výkazníctva.

Ide o účtovnú jednotku, ak emitovala cenné papiere a tie boli prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu, alebo účtovnú jednotku, ktorou je obchodník s cennými papiermi alebo pobočka zahraničného obchodníka s cennými papiermi (nesmie však súčasne ísť o banku, pobočku zahraničnej banky, správcovskú spoločnosť alebo o pobočku správcovskej spoločnosti – tieto účtovné jednotky musia zostavovať účtovnú závierku podľa medzinárodných účtovných štandardov).

Účtovnú závierku podľa medzinárodných účtovných štandardov finančného výkazníctva môže zostaviť aj **platobná inštitúcia a inštitúcia elektronických peňazí**.

Účtovnú závierku podľa medzinárodných účtovných štandardov môže zostavovať aj

- **nástupnícka účtovná jednotka**, ak zanikajúca účtovná jednotka alebo nástupnícka účtovná jednotka pred rozhodným dňom zostavovala účtovnú závierku podľa medzinárodných účtovných štandardov,
- **novovzniknutá dcérska spoločnosť**, ktorá ku dňu, ku ktorému zostavuje prvú individuálnu účtovnú závierku, spĺňa veľkostné kritériá podľa § 17a ods. 2 a zároveň jej materská účtovná jednotka zostavuje účtovnú závierku podľa medzinárodných štandardov finančného výkazníctva,
- **európska spoločnosť a európske družstvo** so sídlom na území SR, **európske zoskupenie hospodárskych záujmov** so sídlom na území SR, ak **pred premiestnením sídla** na územie SR zostavovali účtovnú závierku podľa medzinárodných účtovných štandardov.

II. SLOVENSKÉ PREDPISY UPRAVUJÚCE ÚČTOVNÍCTVO A ÚČTOVNÚ ZÁVIERKU

1. Právne predpisy upravujúce účtovníctvo a účtovnú závierku

- **Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve** v znení n. p. (ďalej len „zákon o účtovníctve“).
- **Opatrenie MF SR č. 23054/2002-92**, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre pod-

Účtovné jednotky, ktoré začnú zostavovať individuálnu účtovnú závierku a výročnú správu podľa medzinárodných účtovných štandardov finančného výkazníctva, **budú** individuálnu účtovnú závierku zostavovať týmto spôsobom aj v prípade, **keď zaniknú podmienky pre jej zostavovanie** (napr. nesplnia sa veľkostné kritériá).

Na účtovnú jednotku, ktorá zostavuje účtovnú závierku a výročnú správu podľa medzinárodných štandardov finančného výkazníctva, sa zákon o účtovníctve vzťahuje iba primerane. To znamená, že na tieto účtovné jednotky sa ustanovenia zákona vzťahujú iba za časti, ktoré medzinárodné štandardy finančného výkazníctva neupravujú (napr. náležitosti účtovných dokladov, účtovné zápisy, účtovné knihy, inventarizácia, archivácia).

Účtovné jednotky, ktoré majú povinnosť zostavovať účtovnú závierku podľa medzinárodných štandardov finančného výkazníctva, sú povinné zostaviť **výkaz vybraných údajov z účtovnej závierky**. Rozsah, spôsob, miesto a termíny ukladania výkazu vybraných údajov z účtovnej závierky ustanoví Ministerstvo financií SR opatrením. Opatrenie vyhlasuje ministerstvo oznámením o jeho vydaní v Zbierke zákonov SR. Výkaz vybraných údajov je zverejnený aj na stránkach Ministerstva financií SR www.finance.gov.sk; v časti Dane, clá a účtovníctvo, Účtovníctvo a audit a Legislatíva SR.

2. Účtovné jednotky, ktoré zostavujú účtovnú závierku podľa slovenských predpisov

Tie účtovné jednotky, ktoré nemajú povinnosť zostavenia účtovnej závierky podľa medzinárodných účtovných predpisov, zostavujú účtovnú závierku podľa slovenských účtovných predpisov.

nikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení n. p. (ďalej len „postupy účtovania“).

Opatrenia pre zostavenie účtovnej závierky

- **Opatrenie MF SR č. MF/15464/2013-74**, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahom vymedzení

položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre **mikro účtovné jednotky** v znení n. p.

- **Opatrenie MF SR č. MF/23378/2014-74**, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o individuálnej účtovnej závierke a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre **malé účtovné jednotky** v znení n. p.
- **Opatrenie MF SR č. MF/23377/2014-74**, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o individuálnej účtovnej závierke a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre **veľké účtovné jednotky, subjekty verejného záujmu a štátny podnik** v znení n. p.

Z ďalších noriem, ktoré sú potrebné k vedeniu účtovníctva a k zostaveniu účtovnej závierky vyberáme:

- zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení n. p.,
- zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení n. p.,
- zákon č. 222/2004 Z. z. o DPH v znení n. p.

2. Zmeny v právnych predpisoch upravujúcich účtovníctvo v roku 2020

Skôr, ako účtovná jednotka pristúpi k zostaveniu účtovnej závierky, je dôležité odkontrolovať, či v účtovníctve vedenom počas roka 2020 aplikovala do svojho účtovníctva zmeny právnych predpisov, za ktorý sa účtovná závierka bude zostavovať.

Zmeny zákone o účtovníctve platné od 1. 1. 2020 a 1. 10. 2020

Zákon o účtovníctve bol novelizovaný zákonom č. 363/2019 Z. z. s účinnosťou od 31. 12. 2019 a od 1. 1. 2020 a zákonom č. 390/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení n. p. V Čl. XI. tohto zákona s účinnosťou od 1. 10. 2020 sa mení a dopĺňa aj zákon o účtovníctve. Zmeny, ktoré vstúpili do platnosti od 31. 12. 2019, museli účtovné jednotky zohľadniť už v účtovnej závierke, ktorá sa zostavovala k 31. 12. 2019. Zmena sa týkala obsahu výročnej správy veľkých účtovných jednotiek.

Obsah výročnej správy veľkej účtovnej jednotky (§ 20 ods. 13 ZoU)

Do 30. 12. 2019 v súlade s § 20 ods. 13 zákona o účtovníctve **musela veľká účtovná jednotka** spĺňať

aspoň 2 z veľkostných kritérií (celková suma „netto“ majetku presiahla 20 000 000 eur, čistý obrat presiahol 40 000 000 eur, priemerný prepočítaný počet za zamestnancov presiahol 250), **ktorá emitovala cenné papiere** a tie boli prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu ktoréhokoľvek členského štátu uvádzať vo výročnej správe opis **politiky rozmanitosti**. Politika rozmanitosti sa uplatňuje na správne, riadiace a dozorné orgány podniku a zohľadňuje kritéria veku, vzdelania, pohlavia alebo odborných skúseností.

Už vo výročnej správe za účtovné obdobie končiacie k 31. 12. 2019 uviedla opis politiky rozmanitosti len tá účtovná jednotka, ktorá:

- **emitovala akcie, ktoré boli prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu ktoréhokoľvek členského štátu** – znížil sa teda okruh účtovných jednotiek, ktoré musia vo výročnej správe uvádzať opis politiky rozmanitosti (do 30.12.2019 opis politiky rozmanitosti museli uviesť účtovné jednotky, ktoré emitovali **aj iné cenné papiere**, nielen akcie),
- **emitovala akcie, s ktorými sa obchoduje v mnohostrannom obchodnom systéme ktoréhokoľvek členského štátu** – rozšíril sa okruh účtovných jednotiek aj o tieto účtovné jednotky.

Podľa § 51 ods.1 zákona č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení n. p. **mnohostranný obchodný systém** je mnohostranný systém organizovaný obchodníkom s cennými papiermi alebo burzou na účely spájania alebo umožnenia spájania záujmov viacerých tretích osôb nakupovať a predávať finančné nástroje v rámci systému a v súlade s pevne určenými pravidlami spôsobom, ktorého výsledkom je uzavretie obchodu s finančnými nástrojmi.

§ 39r – Prechodné ustanovenie k úprave účinnej od 31. decembra 2019

Ustanovenie § 20 ods. 13 v znení účinnom od 31. decembra 2019 sa prvýkrát použilo pri vyhotovení výročnej správy za účtovné obdobie končiacie k 31. decembru 2019.

Zmeny platné od 1. 1. 2020

Overovanie účtovnej závierky auditorom (§ 19 zákona o účtovníctve)

Novelou zákona o účtovníctve došlo k úprave v oblasti overovania účtovnej závierky auditorom. Došlo k rozšíreniu účtovných jednotiek – obchodných spoločností, ktoré musia mať **riadnu a mimoriadnu** účtovnú závierku overenú auditorom a **zvyšili** sa veľkostné kritéria pre overovanie účtovnej závierky auditorom.

Účtovnú závierku bude overovať aj verejná obchodná spoločnosť a komanditná spoločnosť Účtovnú závierku auditorom musí overiť každá obchodná spoločnosť bez ohľadu na to, či povinne vytvára základné imanie alebo nie, teda povinnosť overenia účtovnej závierky sa vzťahuje aj na verejnú obchodnú spoločnosť a komanditnú spoločnosť (do 31. 12. 2019 tieto spoločnosti nemali povinnosť overovania účtovnej závierky auditorom).

Zvýšenie veľkostných kritérií pre overovanie

V účtovnom období začínajúcom najskôr 1. 1. 2020 musí mať účtovnú závierku overenú audítorom družstvo, akciová spoločnosť, jednoduchá spoločnosť na akcie, spoločnosť s ručením obmedzeným, verejná obchodná spoločnosť a komanditná spoločnosť, ktorá ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobia splnila aspoň dve z nasledujúcich podmienok:

1. celková suma majetku presiahla **2 000 000 eur**,
2. čistý obrát presiahol **4 000 000 eur**,
3. priemerný prepočítaný počet zamestnancov v účtovnom období presiahol 30.

Zmeny platné od 1. 10. 2020

Zmeny a doplnenia sa týkajú

1. **dodatočnej likvidácie** v nadväznosti na znenie § 75k Obchodného zákonníka o dodatočnej likvidácii. V nadväznosti na túto zmenu sa v zákone o účtovníctve dopĺňa:
 - § 1 ods. 1 písm. a) o bod 4, ktorý ustanovuje, že obchodná spoločnosť a družstvo sa stáva účtovnou jednotkou v prípade dodatočnej likvidácie dňom obnovenia zápisu v obchodnom registri,
 - § 16 ods. 7 zákona o účtovníctve, ktorý ustanovuje začiatok a koniec účtovného obdobia v prípade dodatočnej likvidácie, a to odo dňa obnovenia zápisu účtovnej jednotky v obchodnom registri do dňa výmazu účtovnej jednotky z obchodného registra,
 - § 39t ods. 1 zákona o účtovníctve – prechodné ustanovenie ustanovuje, že § 16 ods. 7 sa po prvýkrát použije pre účtovnú jednotku, ktorej bola nariadená dodatočná likvidácia po 30. septembri 2020;
2. **uzavretia účtovných kníh** v nadväznosti na § 20 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení n. p. a § 68, 68b Obchodného zákonníka, kde sa v:
 - § 16 ods. 4 písm. f) zákona o účtovníctve

– ustanovuje povinnosť uzavrieť účtovné knihy z dôvodu **zastavenia konkurzného konania** pre nedostatok majetku, a to ku dňu zverejnenia oznamu o nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o zastavení konkurzného konania pre nedostatok majetku,

- § 16 ods. 4 písm. g) zákona o účtovníctve – ustanovuje povinnosť uzavrieť účtovné knihy z dôvodu výmazu účtovnej jednotky z obchodného registra, a to ku dňu výmazu účtovnej jednotky z obchodného registra, ak bolo vydané rozhodnutie o zrušení účtovnej jednotky a zverejnené oznámenie o predpokladanom úpadku účtovnej jednotky a nebol podaný návrh na ustanovenie likvidátora spolu so zloženým predadvankom a nebol ani podaný návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok účtovnej jednotky;

3. zodpovednosti štatutárnych orgánov alebo členov štatutárnych orgánov:

- v § 23a ods. 9 zákona o účtovníctve – sa ustanovuje, že v prípade výmazu obchodnej spoločnosti alebo družstva z obchodného registra ukladá účtovnú závierku účtovnej jednotky do registra účtovných závierok posledný štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu zapísaný v obchodnom registri oprávnený konať za obchodnú spoločnosť a družstvo v rozsahu zapísanom v obchodnom registri pred výmazom obchodnej spoločnosti a družstva z obchodného registra,
- v prechodnom ustanovení podľa § 39t ods. 2 zákona o účtovníctve sa ustanovuje pri zrušení účtovnej jednotky bez likvidácie podľa § 768s ods. 2 písm. b) a c) Obchodného zákonníka povinnosť podať účtovnú závierku zostavenú ku dňu výmazu obchodnej spoločnosti alebo družstva z obchodného registra v lehote podľa § 17 ods. 5 zákona o účtovníctve poslednému štatutárnemu orgánu alebo členovi štatutárneho orgánu alebo členovi štatutárneho orgánu zapísaného v obchodnom registri oprávneného konať za obchodnú spoločnosť a družstvo v rozsahu zapísanom v obchodnom registri pred výmazom obchodnej spoločnosti a družstva z obchodného registra.

Zmeny v postupoch účtovania platné pre rok 2020

Postupy účtovania (Opatrenie MF SR č. 23054/2002-92 v z. n. p.) v roku 2020 boli novelizované Opatrením

MF SR č. MF/1011805/2020-74, ktoré je zverejnené vo Finančnom spravodajcovi v roku 2020 ako príspevok č. 29 s účinnosťou od 31. 12. 2020 a od 1. 1. 2021.

Zmeny platné od 31. 12. 2020

- **§ 27b ods. 5 PÚ – účtovanie kapitálového fondu z príspevkov**

Prvá zmena sa týka ustanovenia § 27b ods. 5 a ods. 6 ohľadom použitia splateného príspevku do kapitálového fondu z príspevkov na prerozdelenie medzi akci-onárov alebo spoločníkov.

K zásadnej úprave nedošlo, len sa spresnil text v tom, že ak suma z prerozdelenia prevyší hodnotu zaúčtovanú na vecnej príslušnosti účte finančnej investície (účet 06x-AÚ), rozdiel sa účtuje v prospech účtu 668 – Ostatné finančné výnosy.

- **§ 37 ods. 11 – účtovanie goodwillu pri zlúčení, splynutí a rozdelení - ide len o legislatívno-technické spresnenie druhej vety v § 37 ods. 11 PÚ.**

Pri zlúčení, ak zanikajúca účtovná jednotka má podiel v nástupníckej účtovnej jednotke, účtuje sa goodwill ako rozdiel medzi reálnou hodnotou podielu pripadajúceho na účtovnú hodnotu majetku a záväzkov v nástupníckej účtovnej jednotke a hodnotou vlastného imania nástupníckej účtovnej jednotky, ktorá pripadá na podiel zanikajúcej účtovnej jednotky v nástupníckej účtovnej jednotke, okrem zlúčenia podľa § 26 ods. 7.

- **§ 52a sa dopĺňa odsekom č. 8 – účtovanie dotácií na nájomné.**

V účtovníctve nájomcu na základe oznámenia o schválení dotácie^{32aa)} sa účtuje **predpis** dotácie na nájomné na farchu účtu 346 – Dotácie zo štátneho rozpočtu a so súvzťažným zápisom v prospech účtu 648 – Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti vo vecnej a časovej súvislosti so vzniknutými nákladmi na nájomné. Suma v akej sa nájomca zriekol plnenia z dotácie na nájomné v prospech prenajímateľa sa účtuje na farchu účtu 321 – Dodávateľa a so súvzťažným zápisom v prospech účtu 346 – Dotácie zo štátneho rozpočtu. V účtovníctve prenajímateľa sa suma v akej sa nájomca zriekol plnenia z dotácie na nájomné v prospech prenajímateľa účtuje v prospech vecnej príslušnosti účtu pohľadávok a so súvzťažným zápisom na farchu účtu 315 – Ostatné pohľadávky.

Poznámka pod čiarou k odkazu 32aa) znie:

„32aa) § 13c zákona č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva SR v znení zákona č. 155/2020 Z. z.“.

Na základe zákona č. 155/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva SR sa ustanovuje postup účtovania dotácie na nájomné u nájomcu aj u prenajímateľa, a to v súvislosti s mimoriadnou situáciou, ktorá vznikla z dôvodu ochorenia COVID-19. Podľa predmetného zákona **nárok na dotáciu na nájomné ako pohľadávka a súvzťažne s výnosovým účtom, a to vo vecnej a časovej súvislosti so vzniknutými nákladmi na nájomné.** Podľa § 13c predmetného zákona sa nájomca zrieka plnenia z dotácie v prospech prenajímateľa a prenajímateľ účtuje o tejto skutočnosti v rámci účtov pohľadávok.

Účtovné súvzťažnosti podľa prijatej novely postupu účtovania:

Účtovanie u nájomcu

1. Predpis nájomného za daný mesiac	518 / 321
2. Oznámenie o schválení dotácie	346 / 648
3. Zníženie účtu záväzku z nájmu	321 / 346

Účtovanie u prenajímateľa

1. Predpis nájomného za daný mesiac	311 / 602
2. Nárok na dotáciu ZO ŠR	315 / 311
3. Inkaso dotácie na nájomné ZO ŠR	221 / 315

PRIKLAD 1

Mesačné nájomné, ktoré platí nájomca prenajímateľovi podľa zmluvy je 600 €. Nájomca s prenajímateľom sa dohodli o odpustení nájomného vo výške 30 % z mesačného nájomného. Výpočet nároku na dotáciu: $600 \text{ €} \times 30 \% = 180 \text{ €}$.

Účtovné súvzťažnosti: účtovanie u nájomcu

1. Predpis nájomného za daný mesiac	600 € 518 / 321
2. Oznámenie o schválení dotácie	180 € 346 / 648
3. Zníženie účtu záväzku z nájmu	180 € 321 / 346

Účtovné súvzťažnosti: účtovanie u prenajímateľa

4. Predpis nájomného za daný mesiac	600 € 311 / 602
5. Nárok na dotáciu ZO ŠR	180 € 315 / 311
6. Inkaso dotácie na nájomné ZO ŠR	180 € 221 / 315

Zvyšnú časť nájomného vo výške 420 € nájomca zaplatí prenajímateľovi.

- **§ 61 ods. 12 - účtovanie dlhodobých záväzkov na účte 479**

Doplňa sa účtovanie finančnej garancie v účtovnej jednotke, ktorou je koordinačné centrum zriadené podľa zákona č. 460/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, a to na účet záväzkov, keďže tieto prostriedky slúžia na zabezpečenie záväzkov.

Zmena platná od 1. 1. 2021

- **§ 52 ods. 11**

Na účte 343 – Daň z pridanej hodnoty sa účtuje zníženie dane z pridanej hodnoty, ak po vzniku daňovej povinnosti odberateľ úplne alebo čiastočne nezaplatil za dodanie tovaru alebo služby a jeho pohľadávka z tohto dodania sa stala nevymožiteľná³⁰ⁿ⁾ so súvzťažným zápisom na účet pohľadávok. Na účte 343 – Daň z pridanej hodnoty sa účtuje oprava odpočítanej dane z pridanej hodnoty pri nevymožiteľnej pohľadávke^{30o)} so súvzťažným zápisom na účet záväzkov.

Poznámky pod čiarou k odkazom 30n a 30o znejú: „30n) § 25a zákona č. 222/2004 Z. z. v znení zákona

č. 344/2020 Z. z.

30o) § 53b zákona č. 222/2004 Z. z. v znení zákona č. 344/2020 Z. z. “.

V nadväznosti na novelu zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty, ktorej predmetom je aj oprava základu dane pri úplnom alebo čiastočnom nezaplatení protihodnoty za dodanie tovaru alebo služby, kedy vzniká dodávateľovi nárok na opravu základu dane z pridanej hodnoty na základe splnenia podmienok podľa § 25a ods. 2 predmetného zákona, sa ustanovuje spôsob účtovania DPH. V nadväznosti na daňové priznanie k DPH sa uvedená skutočnosť premietne v účtovníctve platiteľa ako zníženie daňovej povinnosti k DPH. Uvedená skutočnosť bude viesť v účtovníctve k zníženiu hodnoty pohľadávky. Na účte 343 – Daň z pridanej hodnoty sa účtuje aj povinnosť opraviť odpočítanú daň podľa § 53b predmetného zákona. Na základe prijatého opravného dokladu vyhotoveného podľa § 25a ods. 7 a 9 novely zákona o DPH vzniká povinnosť vrátiť odpočítanú DPH do štátneho rozpočtu.

III. ČINNOSTI PRED ZOSTAVENÍM ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY

1. Inventarizácia majetku a záväzkov.
2. Kontrola bilančnej kontinuity.
3. Vyporiadanie výsledku hospodárenia za predchádzajúce účtovné obdobie.
4. Doučtovanie účtovných prípadov bežného účtovného obdobia.

1. Inventarizácia majetku a záväzkov

Inventarizáciou sa overuje vecná správnosť účtovníctva, t. j. či stav majetku, záväzkov a vlastného imania v účtovníctve zodpovedá skutočnosti. Základnou právnou normou upravujúcou inventarizáciu je zákon o účtovníctve.

Inventarizácia majetku a záväzkov	Ustanovenia zo zákona o účtovníctve
Povinnosť vykonať inventarizáciu	§ 6 ods. 3
Inventarizácia ako podmienka preukázateľnosti účtovníctva	§ 8 ods. 4
Cieľ inventarizácie	§ 29 ods. 1
Deň, ku ktorému sa inventarizácia vykonáva	§ 29 ods. 2
Termíny vykonávania inventarizácie	§ 29 ods. 3
Druhy inventúr: fyzická a dokladová	§ 30 ods. 1

Inventarizácia majetku a záväzkov	Ustanovenia zo zákona o účtovníctve
Inventúrny súpis	§ 30 ods. 2
Inventarizačný zápis	§ 30 ods. 3
Lehoty na vykonanie inventúry	§ 30 ods. 4
Inventarizačný rozdiel	§ 30 ods. 5
Čo sa nepovažuje za inventarizačný rozdiel	§ 30 ods. 6
Účtovanie inventarizačného rozdielu	§ 30 ods. 7

1.1 Povinnosť vykonať inventarizáciu, inventarizácia ako podmienka preukázateľnosti účtovníctva, cieľ inventarizácie

Účtovná jednotka je povinná inventarizovať majetok, záväzky a rozdiel majetku a záväzkov (vlastné imanie u podnikateľov účtujúcich v podvojnom účtovníctve) spôsobom podľa § 29 a 30 zákona o účtovníctve. Táto povinnosť účtovným jednotkám vyplýva z § 6 ods. 3 zákona o účtovníctve. **Vykonanie inventarizácie je jednou z podmienok preukázateľnosti účtovníctva** a podmienkou správnosti zostavenej účtovnej závierky. Účtovníctvo účtovnej jednotky je

preukázateľné, ak všetky účtovné záznamy sú preukázateľné a účtovná jednotka vykonala inventarizáciu (§ 8 ods. 4 zákona o účtovníctve). **Súčasťou inventarizácie je inventúra**, t. j. zistenie skutočného stavu majetku a záväzkov. **Cieľom inventarizácie** je overiť, či stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov v účtovníctve zodpovedá skutočnosti.

1.2 Deň, ku ktorému sa inventarizácia vykonáva

Inventarizáciu účtovná jednotka vykonáva

- **ku dňu zostavenia riadnej účtovnej závierky**, ktorým je 31. december kalendárneho roka, ak účtovným obdobím je kalendárny rok, alebo k inému dátumu, ak účtovným obdobím je hospodársky rok, napr. k 30. 4. bežného účtovného obdobia;
- **ku dňu zostavenia mimoriadnej účtovnej závierky**, ktorá sa zostavuje napr. ku dňu predchádzajúcemu dňu vstupu účtovnej jednotky do likvidácie alebo ku dňu účinnosti vyhlásenia konkurzu a pod.

Pri zostavovaní **priebežnej účtovnej závierky sa inventarizácia vykoná len na účely vyjadrenia ocenenia** podľa § 26 ods. 3 zákona o účtovníctve, to znamená, že účtovná jednotka je povinná upraviť ocenenie hodnoty majetku, vytvoriť rezervy a zaúčtovať odpisy v súlade s účtovnými zásadami a účtovnými metódami.

1.3 Termíny vykonávania inventarizácií

Zákon o účtovníctve ustanovuje dve lehoty vykonávania inventarizácie majetku a záväzkov a to ročnú a štvorročnú lehotu. **Dlhodobý hmotný majetok** môžu účtovné jednotky inventarizovať raz za štyri roky, ostatný majetok a záväzky raz za účtovné obdobie.

Predmet inventarizácie	Inventarizované obdobie
Dlhodobý hmotný majetok	raz za štyri účtovné obdobia
Dlhodobý nehmotný majetok	raz za účtovné obdobie ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka
Dlhodobý finančný majetok	
Krátkodobý finančný majetok	
Zásoby	
Peňažná hotovosť, ceniny	
Pohľadávky, záväzky	
Vlastné imanie	

Vlastné imanie v podvojnom účtovníctve pre podnikateľov predstavuje rozdiel medzi majetkom a záväzkami. Ide o vlastný zdroj krytia majetku, ktorý sa vykazuje na r. 80 účtovnej závierky malej a veľkej účtovnej jednotky a na r. 25 účtovnej závierky mikro účtovnej jednotky.

1.4 Druhy inventúr

- fyzická
- dokladová

Skutočný stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov (vlastné imanie) sa zisťuje inventúrou. Inventúra môže byť fyzická alebo dokladová. Pri majetku hmotnej povahy sa skutočný stav zisťuje **fyzickou inventúrou**. Pri záväzkoch, rozdiel majetku a záväzkov a pri tých druhoch majetku, pri ktorých nemožno vykonať fyzickú inventúru (napr. pri pohľadávkach, záväzkoch, rezervách, atď.), sa skutočný stav zisťuje **dokladovou inventúrou** a ak je to možné, používa sa **kombinácia** fyzickej a dokladovej inventúry (napr. inventarizácia DHM sa vykoná fyzickou obhliadkou a dokladmi preukazujúcimi vlastníctvo k tomuto majetku).

Fyzická inventúra sa uskutočňuje počítaním, meraním, vážením, technickým prepočtom pri voľne uloženom materiáli (uhlie, piesok, krmivo), pričom sa vychádza z jednotiek množstva použitých v účtovníctve (v skladovej evidencii). **Dokladová inventúra** – správnosť zostatku účtu sa overuje prostredníctvom účtovných dokladov, ktoré ho tvoria.

Pri jednotlivých druhoch majetku a záväzkov sa pri inventarizácii môžu sledovať aj tieto skutočnosti:

Dlhodobý hmotný majetok:

- u budov a stavieb je treba posúdiť celkový stav s účtovnou hodnotou a prípadne navrhnúť vytvorenie opravných položiek,
- u strojov, prístrojov, zariadení, dopravných prostriedkov sa zisťuje ich technický stav, úplnosť ich vybavenia, navrhujú sa opravy, vyradenie a podobne.

Dlhodobý nehmotný majetok:

- u nehmotného majetku, napr. u softvéru sa preveruje legálnosť nadobudnutia.

Zásoby:

- u zvierat sa zisťujú jednotlivé kusy,
- u zásob vlastnej výroby pri výrobe s dlhodobým výrobným cyklom, sa posudzuje oprávnenosť výšky vzniknutých nákladov,
- u materiálu, ktorý sa na základe vnútorného

predpisu účtovnej jednotky účtuje priamo do spotreby, sa zisťuje hodnota nespotrebovaného materiálu, o ktorú sa potom zníži spotreba materiálu a zvýši stav materiálu na sklade.

Pohľadávky a záväzky:

- posudzuje sa správnosť údajov v účtovníctve a navrhuje sa tvorba opravnej položky, prípadne odpis pohľadávky, overuje sa splnenie povinnosti prihlásenia do konkurzu,
- doloženie a evidencia pohľadávok, rezerv, opravných položiek,
- preddavky – skutočný stav sa porovnáva s dokladmi o zaplatení preddavkov, tvorba opravných položiek,
- účty časového rozlíšenia,
- podsúvahová evidencia.

1.5 Inventúrny súpis a inventarizačný zápis

Skutočné stavy majetku a záväzkov a vlastného imania sa zapisujú do **inventúrneho súpisu**. Stav majetku, záväzkov, rozdielu majetku a záväzkov v inventúrnych súpisoch sa porovnáva so stavom v účtovníctve a výsledky porovnania sa uvedú v **inventarizačnom zápise**.

Inventúrny súpis je účtovný záznam, ktorý zabezpečuje preukázateľnosť účtovníctva (§ 8 ods. 4). Inventúrny súpis musí obsahovať tieto údaje:

- a) obchodné meno alebo názov účtovnej jednotky; právnické osoby uvedú sídlo, fyzické osoby bydlisko a miesto podnikania, ak sa líši od miesta bydliska,
- b) deň začatia inventúry, deň, ku ktorému bola inventúra vykonaná, a deň skončenia inventúry,
- c) stav majetku s uvedením jednotiek množstva a ceny podľa § 25,
- d) miesto uloženia majetku,
- e) meno, priezvisko a podpisový záznam hmotne zodpovednej osoby alebo zodpovednej osoby za príslušný druh majetku,
- f) zoznam záväzkov a ich ocenenie podľa § 25,
- g) zoznam skutočného stavu rozdielu majetku a záväzkov,
- h) odporúčania na posúdenie reálnosti ocenenia majetku a záväzkov k dátumu, ku ktorému sa účtovná závierka zostavuje, zistené pri vykonávaní inventúry na účely úpravy ocenenia majetku a záväzkov podľa § 26 a § 27, ak sú takéto skutočnosti známe osobám, ktoré vykonali inventúru,
- i) meno, priezvisko a podpisový záznam osôb zod-

povedných za zistenie skutočného stavu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov, poznámky.

j)

V poznámkach v inventúrnych súpisoch sa uvádza napríklad:

1. prehľad prírastkov a úbytkov hmotného majetku odo dňa skončenia inventúry vykonanej pred dňom, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka,
2. prehľad prírastkov a úbytkov dlhodobého hmotného majetku po 1. 1. do dňa skončenia inventúry,
3. zoznam poškodeného alebo zničeného majetku,
4. zoznam poškodeného a opraviteľného majetku,
5. zoznam nepoužiteľného alebo prebytočného majetku,
6. návrh na zmenu ocenenia,
7. návrh na odpis pohľadávky,
8. návrh na zmenu odpisového plánu,
9. zistenie nedostatočnej ochrany majetku alebo náležitej starostlivosti.

Inventarizačný zápis je účtovný záznam, ktorým sa preukazuje vecná správnosť účtovníctva a ktorý musí obsahovať:

- a) obchodné meno alebo názov účtovnej jednotky; právnické osoby uvedú sídlo, fyzické osoby bydlisko a miesto podnikania, ak sa líši od miesta bydliska,
- b) výsledky vyplývajúce z porovnania skutočného stavu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov s účtovným stavom,
- c) výsledky vyplývajúce z posúdenia reálnosti ocenenia majetku a záväzkov podľa § 26 a 27,
- d) meno, priezvisko a podpisový záznam osoby alebo osôb zodpovedných za vykonanie inventarizácie v účtovnej jednotke.

1.6 Lehoty na vykonanie inventúry

Fyzickú inventúru hmotného majetku, ktorú nemožno vykonať ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, možno vykonávať v priebehu **posledných troch mesiacov** účtovného obdobia, prípadne v **prvom mesiaci nasledujúceho** účtovného obdobia. Pritom sa musí preukázať stav majetku ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Tzn., že inventúru hmotného majetku môže účtovná jednotka vykonávať od 1. 10. 2020 do 31. 1. 2021 a zistený skutočný stav musí upraviť o prípadné prírastky a úbytky tak, aby výsledok inventarizácie bol vykázaný k 31. 12. 2020.